

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

☐ เป็นร่างการเงิน

☒ ไม่เป็นร่างการเงิน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการเสนอกฎหมายเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเพศ โดยมีหลักการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” และแก้ไขเพิ่มเติมโดยยกเลิกเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานอนาจาร และกำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศเป็นความผิดฐานใหม่ ทั้งนี้ มีเหตุผลเนื่องจากในปัจจุบันมีการกระทำความผิดทางเพศในหลายรูปแบบและเป็นการกระทำต่อบุคคลทุกวัย ทุกเพศ รวมถึงผู้มีความหลากหลายทางเพศ อันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ถูกระทำ ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” เพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และเนื่องจากในปัจจุบันปัญหาการคุกคามทางเพศมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งกฎหมายที่มีการกำหนดให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวมีความผิดนั้น มีเพียงความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญซึ่งเป็นความผิดฐานลหุโทษและยังไม่ตรงกับลักษณะของการกระทำที่เป็นการคุกคามทางเพศโดยตรง สมควรกำหนดให้การคุกคามทางเพศเป็นความผิดทางอาญา เพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดและปรามมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ

ตารางเปรียบเทียบร่างแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายอาญา และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
	มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย อาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...”
	มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป
	มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (18) ของ มาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ประมวลกฎหมายอาญา และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
มาตรา 1 (18) “กระทำความผิด” หมายความว่า กระทำความผิดต่อความผิดของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำ อวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น	“(18) “กระทำความผิด” หมายความว่า การกระทำความผิดต่อความผิดของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศหรือสิ่งอื่นใดของผู้กระทำ <u>หรือของผู้อื่น</u>ล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น<u>หรือของผู้กระทำ</u>”
มาตรา 278 ผู้ใดกระทำความผิดแก่บุคคล อายุกว่าสิบห้าปี โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะ ที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้น เข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำความผิดโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่น ซึ่งมีใช้อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือ ทวารหนักของบุคคลนั้นผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่สี่ปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำความผิดโดยทำให้ผู้ถูกกระทำความผิดเข้าใจว่า ผู้กระทำความผิดมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท	มาตรา 4 ให้ยกเลิกวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ของมาตรา 278 แห่งประมวล กฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย อาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 มาตรา 278 ผู้ใดกระทำความผิดแก่บุคคล อายุกว่าสิบห้าปี โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะ ที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้น เข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดที่กระทำโดยใช้อวัยวะหรืออวัยวะอื่น ซึ่งมีใช้อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือ ทวารหนักของบุคคลนั้นผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่สี่ปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำความผิดโดยทำให้ผู้ถูกกระทำความผิดเข้าใจว่า ผู้กระทำความผิดมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ประมวลกฎหมายอาญา และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน อันมีลักษณะเป็นการโทรมหนี้ยหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกันต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต	ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหนี้ยหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกันต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต
มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 5 ให้ยกเลิกวรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด ของมาตรา 279 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประมวลกฎหมายอาญา และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้ วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของเด็กนั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่ เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาทหรือจำคุกตลอดชีวิต ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต	ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้ วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของเด็คนั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่ เป็นการกระทำแก่เด็กที่อายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาทหรือจำคุกตลอดชีวิต ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต
มาตรา 281 ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้ (1) มาตรา 276 วรรคหนึ่ง และมาตรา 278 วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส	มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 281 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน “ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้ (1) มาตรา 276 วรรคหนึ่ง และมาตรา 278 วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส

ประมวลกฎหมายอาญา และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย (2) มาตรา 278 วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา 285 และมาตรา 285/2	ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย (2) มาตรา 278 วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา 285 และมาตรา 285/2
	มาตรา 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 284/1 และมาตรา 284/2 แห่งประมวลกฎหมายอาญา <u>“มาตรา 284/1 ผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</u> <u>การคุกคามทางเพศตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยทางกาย วาจา การส่งเสียง การแสดงอากัปกิริยา การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใดไม่ว่าจะกระทำต่อหน้าหรือกระทำโดยการสื่อสารที่ส่งไปในทางเพศ เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน รำคาญ อับอาย หรือถูกเหยียดหยาม รวมถึงการติดตามรังควาน หรือการกระทำใดที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยทางเพศผู้อื่น</u> <u>ถ้าการกระทำผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำต่อเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีซึ่งไม่ใช่ภรรยา หรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</u>

ประมวลกฎหมายอาญา และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
	<u>มาตรา 284/2 ผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น โดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือกว่า ผู้ถูกระทำ อันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะ ที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจ เหนือประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ”</u>

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1) สำนักงานศาลยุติธรรม
- 2) สำนักงานอัยการสูงสุด
- 3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 4) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 5) กระทรวงสาธารณสุข
- 6) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 1) กระทรวงยุติธรรม
- 2) ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1) มูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี
 - 2.2) มูลนิธิเพื่อนหญิง
 - 2.3) มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
 - 2.4) มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน
 - 2.5) สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

- ประชาชน

ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “กระทำชำเรา” หรือไม่ อย่างไร
2. ท่านเห็นด้วยกับการยกเลิกความผิดอันยอมความได้ กรณีกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี โดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมีไข่อวัยวะเพศล่อลวงล้าอวัยวะเพศหรือทวารหนักของบุคคล ซึ่งเป็นการกระทำความระหว่างคู่สมรส ที่มีได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตายตามร่างมาตรา 6 หรือไม่ อย่างไร
3. ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดให้มีความผิดฐานคุกคามทางเพศตามร่างมาตรา 7 หรือไม่ อย่างไร
4. ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานคุกคามทางเพศ กรณีกระทำต่อเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีซึ่งไม่ใช่ภรรยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ตามร่างมาตรา 7 หรือไม่ อย่างไร
5. ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานคุกคามทางเพศ กรณีอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือกว่าผู้ถูกกระทำ อันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ตามร่างมาตรา 7 หรือไม่ อย่างไร
6. ท่านเห็นว่าที่ผ่านมานิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ตามประมวลกฎหมายอาญา มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความหรือไม่ครอบคลุมความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร และการกระทำที่เป็นการคุกคามทางเพศซึ่งมิได้กำหนดเป็นฐานความผิดไว้อย่างชัดเจน มีปัญหาในการป้องปรามผู้กระทำผิดหรือไม่ อย่างไร รวมถึงการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหานั้นได้หรือไม่ อย่างไร
7. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)
